

Transportstyrelsens föreskrifter om förarprov, behörighet DE;

TSFS 2011:17

Utkom från trycket
den 28 februari 2011

beslutade den 16 februari 2011.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980) och 7 kap. 2 § militärtrafikförordningen (2009:212).

VÄGTRAFIK

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller förarprov som avläggs för körkort med behörighet DE.

2 § Förarprovet ska säkerställa att sökanden har de kunskaper och den förmåga samt uppvisar det beteende som krävs för att köra de slag av fordon som provet avser. Därför ska utbildningsmålen i den kursplan som fastställts av Transportstyrelsen ligga till grund för innehållet i och bedömningen av provet.

2 kap. Kunskapsprov

1 § Den sökande ska ha de kunskaper och insikter som krävs för att förstå hur man kör i trafik på en för miljön och trafiksäkerheten acceptabel nivå. Kunskaperna och insikterna ska omfatta reglerna för förare och fordon, vad som gäller i olika trafikmiljöer och trafiksituationer, samspelet med andra trafikanter och personliga förutsättningar.

Manövrering, fordon och miljö

2 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. särskilda bestämmelser
 - handlingar som ska medföras under färd,

¹ Jfr rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort, (EGT L 237, 24.8.1991, s.1, Celex 31991L0439), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2009/112/EG (EUT L 223, 26.8.2009, s. 26, Celex 32009L0112).

- säkerhetsfaktorer som rör fordonen och passagerarna,
- regler för sammankoppling av buss och släpvagn,
- kör- och vilotider,
- 2. säkerhetsfaktorer som har samband med fordonens last,
- 3. miljöaspekter på fordonets användning, till exempel
 - måttlig bränsleförbrukning,
 - begränsning av avgasutsläpp,
 - buller,
 - lämplig användning av ljudsignal,
- 4. egenskaper och utrustning som har betydelse för trafiksäkerheten
 - mekaniska aspekter som har betydelse för trafiksäkerheten,
 - de vanligaste felen, särskilt på styr-, upphängnings- och bromssystem, däck, belysning, körriktningssvisare, reflexanordningar, backspeglar, vindruta och vindrutetorkare, avgassystem, bilbälten och signal,
 - fordonens säkerhetsutrustning och säkerhetsutrustning för barn,
- 5. andra vägtrafikanter
 - risker som är förknippade med att köra vissa fordonstyper, till exempel begränsade siktområden för förarna.

Körning i olika trafikmiljöer

3 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. vägtrafikbestämmelserna
 - väjningsplikt, hastighetsbegränsningar, vägmärken, vägmarkeringar och signaler,
2. vägen
 - principerna för hur och varför man håller ett säkert avstånd mellan fordon,
 - bromssträckor och väghållning vid olika väder- och vägförhållanden,
3. andra vägtrafikanter
 - de mest utsatta kategorierna av trafikanter, till exempel barn, gående, cyklister och personer med funktionshinder,
4. särskilda bestämmelser
 - regler för hur föraren ska handla vid en trafikolycka och vilka åtgärder man kan vidta.

Körning med buss och tillkopplat släpfordon i speciella sammanhang

4 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. föraren
 - reaktionstid och förmåga att fatta beslut,
 - hur alkohol, andra droger, mediciner, sjukdom, psykiskt tillstånd, stress och trötthet påverkar människan,
 - hastighetens inverkan på riskerna,
2. vägen
 - riskfaktorer förknippade med körning vid olika vägförhållanden och särskilt hur riskerna kan ändras till följd av vädret och tiden på dygnet,

- olika vägtypers egenskaper och de krav som gäller vid körning på olika vägtyper,
- säker körning i vägtunnlar.

Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

5 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. föraren
 - betydelsen av uppmärksamhet och samspel med samt attityder till andra vägtrafikanter,
 - uppfattnings- och omdömesförmåga,
 - impulsiva handlingar,
2. andra vägtrafikanter
 - riskfaktorer som är förknippade med såväl egen som andra trafikanters bristande erfarenhet och uppmärksamhet.

3 kap. Krav på fordon

1 § Körprovet ska genomföras med en lämplig buss med tillkopplad släpvagn. Godkända bilbälten ska finnas på de platser som används. Sökanden ska själv tillhandahålla en sådan fordonskombination.

2 § Bussen ska vara utrustad med kopplingspedal och växlas manuellt, om provet inte avser körkort med villkor om begränsning till automatväxlad buss.

Med automatiskt växlad buss avses en buss utan kopplingspedal där växling sker automatiskt.

3 § Bussen ska ha en sådan installerad färdskrivare som avses i kapitel 1, artikel 1, rådets förordning (EEG) nr 3821/85 av den 20 december 1985 om färdskrivare vid vägtransporter².

4 § Samma fordonskombination ska användas under hela provet.

5 § Dragfordonet ska kunna köras med en hastighet av minst 90 km/tim.

6 § Bussen ska

1. ha en längd av minst 10 meter,
2. ha en bredd av minst 2,4 meter,
3. ha en höjd av minst 3 meter, och
4. vara utrustad med antilåsningssystem för bromsar (ABS).

² EGT L 370, 31.12.1985, s. 8 (Celex 31985R3821).

7 § Släpvagnen ska ha

1. en totalvikt av minst 1 250 kg, och
2. en bredd av minst 2,4 meter.

8 § Släpvagnen ska vara lastad till minst halva maximilasten, bruttovikten får dock inte understiga 800 kg.

Släpvagnens lastutrymme ska ha formen av en sluten lådkonstruktion som är minst 2 meter bred och 2 meter hög.

Lasten ska bestå av förankringsbart gods av styckegodskarakaktär.

4 kap. Körprov

1 § Den sökande ska rutinnässigt kunna kontrollera att vissa för trafik-säkerheten viktiga funktioner i fordonskombinationen motsvarar fastställda krav och fungerar tillfredsställande.

Den sökande ska kunna uppvisa den rutinnässiga färdighet i manövrering som krävs för att köra fordonen på ett trafiksäkert, passagerar- och miljövänligt sätt. Den sökande ska kunna uppfatta och hantera risker som uppstår under körningen. Han eller hon ska även visa gott omdöme i samspelet med andra trafikanter och i olika trafiksituationer.

2 § Körprovet ska bestå av

- säkerhetskontroll,
- särskilt manöverprov, och
- körning i och utanför tätort.

3 § Provet ska inledas med att sökanden genomför en säkerhetskontroll. Dragfordon och släpfordon ska när provet inleds stå sida vid sida, dvs. inte i ett led. I anslutning till säkerhetskontrollen ska förarprovaren kontrollera att sökanden kan koppla släpfordonet till dragfordonet. Provet ska avslutas med kontroll av att sökanden kan koppla släpfordonet från dragfordonet och parkera på ett för lastning och lossning säkert sätt.

4 § Den sökande ska köra mot angivet mål eller efter angiven färdväg under sammanlagt minst 45 minuter. Körningen ska om möjligt utföras på gator och vägar under förhållanden med varierande ytskikt, vägbredd, sträckning och trafikintensitet.

5 § Vid omprov efter tidigare underkänt körprov ska, om möjligt, särskilt de delar ingå som ledde till det tidigare underkännandet.

Vid omprov som endast omfattar säkerhetskontroll får buss som saknar kopplingspedal användas. Likaså får släpvagn utan sluten lådkonstruktion och lätt släpvagn användas vid sådant prov om den har bromsar. Lasten ska vara förankringsbar och av styckegodskarakaktär men behöver inte uppgå till halva maximilasten.

Manövrering, fordon och miljö

Säkerhetskontroll

6 § I säkerhetskontrollen ska ett slumpmässigt urval eller samtliga av följande ingå:

- belysning, körriktningvisare, reflexer och signal,
- vindrutetorkare och spolare,
- styrsystem,
- bromsar,
- däck, fälg och hjulbultar,
- stänkskydd,
- vätskor (till exempel spolärvätska, kylärvätska och motorolja),
- varningssystem,
- backspeglar,
- rutor,
- last (säkring, placering, mängd, registreringsbevis),
- dörrautomatik/nödöppning,
- säkerhetsutrustning,
- färdskrivare,
- kopplingsanordning
- katastrofbromswire,
- broms- och elanslutningar till släpvagn.

7 § Efter säkerhetskontrollen ska förarprövaren ställa frågor inom ett eller flera av de ingående momenten. Den sökande ska kunna motivera vad som kontrollerats och varför. Han eller hon ska också kunna beskriva risker och konsekvenser vid fel och brister på fordonet samt kunna föreslå åtgärder, även om sådana fel inte har upptäckts.

8 § Om den sökande använder en checklista för säkerhetskontrollen, får den inte innehålla anvisningar för tillvägagångssättet för kontrollen.

Särskilt manöverprov

9 § Inför det särskilda manöverprovet ska förarprövaren kontrollera att sökanden vid behov

- ställer in säte och ratt för att få en korrekt körställning,
- justerar bilbälte, huvudstöd och backspeglar, samt
- kontrollerar att dörrarna är stängda.

10 § Manöverprovet ska genomföras före körning i och utanför tätort enligt figur 1, 2, 3 eller 4, bilagan. Förarprövaren bestämmer vilket alternativ som ska utföras.

Platsen där manöverprovet utförs ska ha en bredd av minst 10 meter. Garaget ska ställas upp i linje med startplatsens ena kon, antingen till höger eller vänster, rakt eller med vridning upp till högst 45 graders vinkel. Avstånd mellan koner mäts från konfot till konfot.

11 § Manöverprovet ska genomföras enligt följande. Utgångsläge innan backningen påbörjas är att fordonskombinationen ställs upp med fronten mellan konerna. Fordonskombinationen backas sedan in i ett s.k. garage. När fordonskombinationen backas in genom garagets öppning får det inte köras utanför konerna i sidled eller förbi konerna vid garagets bakre kant och det är inte tillåtet att köra på uppställda koner. Backningen avslutas när fordonskombinationens front kommit innanför garagets öppning och när fordonskombinationen står rakt.

12 § Vid behov ska förarprovaren varna sökanden om hinder för backningen uppstår.

13 § Den totala tiden för manöverprovets genomförande får vara högst 10 minuter. Det är tillåtet att gå ut och titta.

14 § Om sökanden misslyckas vid manöverprovet, får han eller hon i anslutning till det ges tillfälle att utföra provet ytterligare en gång.

Körning i olika trafikmiljöer

15 § Sökandens förmåga att manövrera fordonskombinationen under körning ska kontrolleras. Kontrollen ska avse sökandens förmåga att använda rätt växlings- och bromsteknik och att använda reglage- och manöverorgan utan att uppmärksamheten avleds. Därutöver ska kontrollen avse sökandens förmåga att bedöma vilket utrymme fordonskombinationen behöver.

Manövreringen ska omfatta

- att stanna eller parkera så att passagerare säkert kan kliva av och på bussen,
- samt minst ett eller flera av följande moment:
 - backning och svängning samtidigt,
 - vändning,
 - uppställning bakom eller framför annat fordon eller mellan andra fordon,
 - start i med- och motlut.

16 § Bedömningen ska särskilt avse sökandens

1. förmåga att köra fordonskombinationen utan onormala ryck och krängningar vid sidoförflyttning och sväng,
2. förmåga att förutse risker och anpassa körningen därefter,
3. uppmärksamhet på annan trafik, speciellt med hänsyn till det utrymme fordonskombinationen behöver vid sväng i väg- eller gatukorsning och vid sidoförflyttning samt på den information som lämnas genom vägmärken, trafiksignaler, vägmärkingar, tecken av polisman och andra anvisningar,
4. förmåga att anpassa hastighet och avstånd till andra fordon med hänsyn till sikt, vägens beskaffenhet och övriga trafikförhållanden,
5. förmåga att använda en körteknik som medför låg bränsleförbrukning,

- 6. sinnesnärvaro och omdömesförmåga i komplicerade situationer,
- 7. uppträdande vid
 - färd i vägkorsning,
 - färd i cirkulationsplats,
 - färd i vägtunnlar,
 - val av körfält och fordonskombinationens placering på vägen,
 - infart på och avfart från motorväg, motortrafikled eller liknande,
 - möte och omkörning,
 - passerande av järnvägs- och spårvägs-korsning, övergångsställe och cykelöverfart, oskyddade trafikanter, parkerade eller stillastående fordon, vägarbete och andra hinder,
 - passerande av eller sväng in på korsande eller anslutande väg/gata med hänsyn till den längre tid en tung fordonskombination med relativt långsam acceleration behöver,
 - vändning och parkering,
 - infart till och utfart från busshållplats,
 - risksituationer,
 - i- och urstigning.

5 kap. Undantag

1 § Transportstyrelsen medger undantag för förarprov vid Försvarsmakten från kravet att färdskrivare som anges i 3 kap. 3 § ska vara fast installerad i provfordonet.

2 § Transportstyrelsen medger undantag för förarprov i gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå från kraven i 3 kap. 4 § och 4 kap. 3, 8, 10 (vad gäller när manöverprovet ska genomföras), 13 och 14 §§.

3 § Ytterligare undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 april 2011.
2. Om provfordonet har tagits i bruk senast den 30 september 2003 får, istället för 3 kap. 6 och 7 §§, punkten 3.3 andra och fjärde stycket i Vägverkets föreskrifter (VVFS 1998:58) om förarprov, behörighet DE, tillämpas till och med den 30 september 2013.

3. Om provfordonet har tagits i bruk senast den 18 juli 2008 får, istället för 3 kap. 2 §, 4 kap. 3 § Vägverkets föreskrifter (VVFS 2005:113) om förarprov, behörighet DE, tillämpas till och med den 30 september 2013.

På Transportstyrelsens vägnar

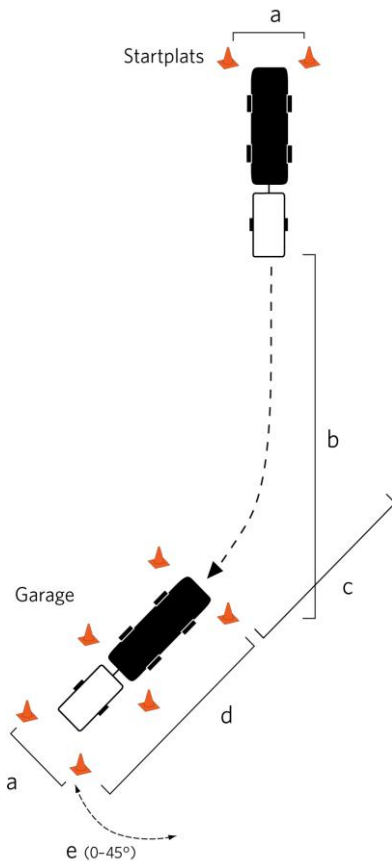
STAFFAN WIDLERT

Maria Åkerlund
(Vägtrafikavdelningen)

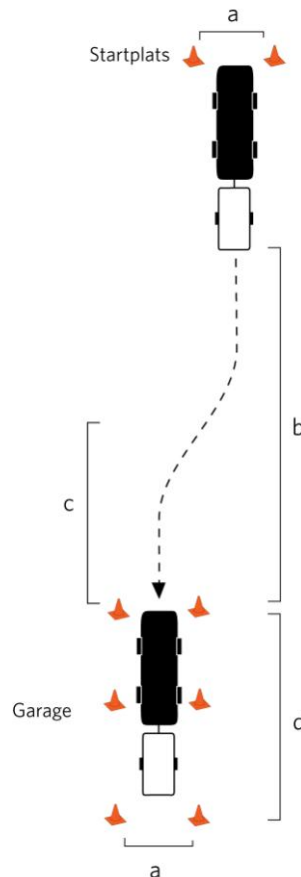
Bilaga. Särskilt manöverprov, behörighet DE.

- 🚧 = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot.
- a = Största fordonsbredd + 1,5 meter för DE (se registreringsbevis).
- b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen.
- c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen).
- d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter.
- e = Garagets vridning, 0 - 45 grader.

Figur 1.

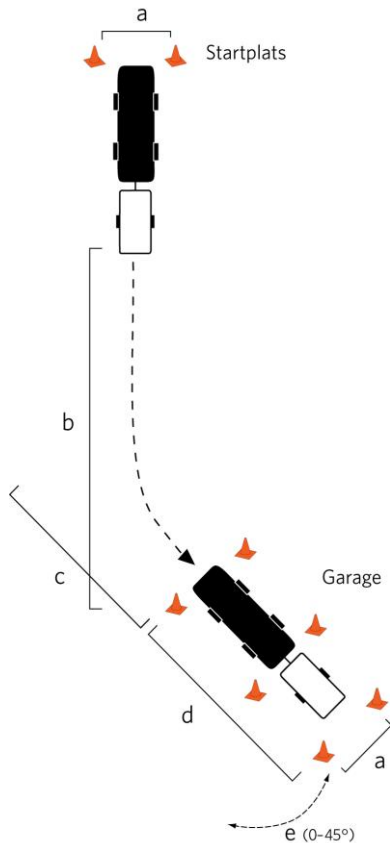

Figur 2.

- 🚧 = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot.
- a = Största fordonsbredd + 1,5 meter för DE (se registreringsbevis).
- b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen.
- c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen).
- d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter.
- e = Garagets vridning, 0 - 45 grader.

Figur 3.

Figur 4.

